

A Magyar Tudomány Ünnepe 2021

„TUDOMÁNY: IRÁNYTŰ AZ ÉLHETŐ JÖVŐHÖZ”

A VEAB Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságának és a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Karának közös tudományos konferenciája:

„Humán tudományok: jövőbe vezető utak”

Celebrating Hungarian Science 2021

„SCIENCE: A COMPASS FOR A VIABLE FUTURE”

A Joint Conference of the Specialized Committees of Linguistics and Literature, Regional Committee of the Hungarian Academy of Sciences and Faculty of Modern Philology and Social Sciences, University of Pannonia:

„Humanities: roads to the future”

2021. NOVEMBER 8–9.

Program

2021. NOVEMBER 8. HÉTFŐ / 8 NOVEMBER, MONDAY

9.00-9.15 Megnyitó/Opening: TÓTH JÓZSEF PÉTER

PLENÁRIS ELŐADÁSOK:

Nyelvtudomány / Irodalomtudomány / Neveléstudomány

Szekcióvezető: TÓTH JÓZSEF PÉTER

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, Nagyterem (228. terem)

Conference centre (Building B, Room 228)

9.15-9.45 PARAPATICS ANDREA: Magyar nyelvjárási mentalitás a XXI. században: múlt és jövő

9.45-10.15 KOVÁCS GÁBOR: Alakmásképzés a novellában (Joyce: *Counterparts*)

10.15-10.45 BOGNÁRNÉ KOCSIS JUDIT: A vallás érték közvetítő és személyiség alakító szerepe a nevelésben

10.45-11.00 *Szünet/Coffee break*

I. SZEKCIÓ/SESSION 1:

Társadalomtudomány

Szekcióvezető/Chair: SZILÁGYI PÉTER FERENC

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, Nagyterem (228. terem)

Conference centre (Building B, Room 228)

11.00-11.30 ANDRÁS FERENC: A hitelesség mibenlétéről

11.30-12.00 HERZOG CSILLA: Az éghajlatváltozás tematika hírértéke a napi sajtóban

12.00-12.30 KALMÁR ZOLTÁN: Oroszország és az éghajlatváltozás: klímapolitika és nemzetbiztonság

12.30-13.30 *Ebédpszünet/Lunch break*

Szekcióvezető/Chair: ANDRÁS FERENC

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, 2. tárgyaló

Conference centre (Building B, Room 2)

13.30-14.00 TÁBORI FERENC: A történelmi pártok helyzete és szerepe az 1988–90-es rendszerváltás során

14.00-14.30 TÓTH BENEDEK: Nem-dolgok és technikai képek: Vilém Flusser kommunikáció- és médiaelméletének körvonalai és alapfogalmai

14.30-15.00 *Szünet/Coffee break*

II. SEKCIÓ/SESSION 2:

Irodalomtudomány

Szekcióvezető/Chair: KOVÁCS GÁBOR

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, 1. tárgyaló

Conference centre (Building B, Room 1)

11.00-11.30 LADÁNYI ISTVÁN: Kalapács és szakmaiság. A kritika műfaja az *Új Symposion* folyóiratban

11.30-12.00 BÚS ÉVA: Enter Sandman, Iron Man and Spiderman: dark characters and their figurative meaning in heavy metal and goth lyrics

12.00-12.30 KOVÁCS GÁBORJÁN: A középkori ír irodalom és a keltománia

12.30-13.30 *Ebédpszünet/Lunch break*

Szekcióvezető/Chair: LADÁNYI ISTVÁN

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, 1. tárgyaló

Conference centre (Building B, Room 1)

13.30-14.00 ARANY ZSUZSANNA: Kelet vagy Nyugat? Ignotus és Ady programadó írásai

14.00-14.30 SZÁVAI DOROTTYA: A Pilinszky-líra minoritás poétikái

14.30-15.00 VÁRSZEGI TIBOR: A béke pecsétje. Az elveszett evidencia megtalálása II. – ikonográfiai és ikonológiai feltárás

15.00-15.30 *Szünet/Coffee break*

III. SZEKCIÓ/SESSION 3:

Neveléstudomány / Társadalomtudomány

Szekcióvezető/Chair: OLLÉ JÁNOS

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, Nagyterem (228. terem)

Conference centre (Building B, Room 228)

11.00-11.30 POÓR ZOLTÁN: Konstruktivista törekvések a pedagógus pályára való felkészítés és a hivatás-specifikus kompetenciák továbbfejlesztése során

11.30-12.00 SOMOGYVÁRI LAJOS: A kollektivizálás második hulláma amerikai tükörben (1957–1962)

12.00-12.30 IMRE NÓRA: A szülői bevonódás lehetőségei egy nevelésfejlesztési program fókuszában

12.30-13.30 *Ebédszünet/Lunch break*

IV. SZEKCIÓ/SESSION 4:

Doktorandusz hallgatók kutatásai

(Többnyelvűségi Nyelvtudományi Doktori Iskola) /

PhD students' research papers

(Multilingualism Doctoral School)

Szekcióvezető/Chair: JUDIT NAVRACSICS

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, Nagyterem (228. terem)

Conference centre (Building B, Room 228)

13.30-14.00 RÓBERT ARNOLD-STEIN: Stroop and verbal fluency tests as predictors of school performance in language learning

14.00-14.30 AHMAD HIJAZI AWAWEH: Strategies of Persuasion in Election Slogans

14.30-15.00 BASHAR FARRAN / VINCENT J. VAN HEUVEN: Production and perceptual representation of American English pure vowels by Palestinian Arabic learners of English as a foreign language

15.00-15.30 *Szünet/Coffee break*

15.30-16.00 ZAHIA FLIH / SZILVIA BÁTYSI: Language maintenance and language use among Algerians living in the USA and France. A small scale study

16.00-16.30 KERESA KUMERA CHALI: The historical development of language policy in the Ethiopian education system

2021. NOVEMBER 9. KEDD / 9 NOVEMBER, TUESDAY

V. SEKCIÓ/SESSION 5:

Interkulturális germanisztika és fordítástudomány

Szekcióvezető/Chair: TÓTH JÓZSEF PÉTER

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, 1. tárgyaló

Conference centre (Building B, Room 1)

9.00-9.30 KÁLI PÉTER: Skandalkonstruktion – érvényesek-e a feltételezett korlátozások?

9.30-10.00 JÓZSEF PÉTER TÓTH: Bedeutungstheorien. Ja, aber welche?

10.00-10.30 LÁSZLÓ V. SZABÓ: Interkulturelle Kompetenz und Literaturvermittlung

10.30-11.00 ANIKÓ ZSIGMOND: Der Balaton als Erinnerungsraum in der deutschsprachigen Gegenwartsprosa

11.00-11.30 KENDE LŐRINC VARGA: „Streetfighting man“. Stimmen des Protests in der Lyrik Richard Wagners

11.30-12.30 *Ebédészünet/Lunch break*

VI. SZEKCIÓ/SESSION 6:

Neveléstudomány

Szekcióvezető/Chair: POÓR ZOLTÁN

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, 2. tárgyaló

Conference centre (Building B, Room 2)

09.00-09.30 KAPORNAKY VERONIKA / VÍGH-SZABÓ MELINDA: A zene mint hatékonyságnövelő eszköz az idegennyelv-oktatásban

09.30-10.00 CLAUDIA MOLNÁR: Lack of willingness to communicate and why communicative language teaching may be answer

VII. SZEKCIÓ/SESSION 7:

Doktorandusz hallgatók kutatásai

(Többnyelvűségi Nyelvtudományi Doktori Iskola) /

PhD students' research papers

(Multilingualism Doctoral School)

Szekcióvezető/Chair: ILDIKÓ HORTOBÁGYI

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, Nagyterem (228. terem)

Conference centre (Building B, Room 228)

9.00-9.30 NÓRA ESTÉLYI-TALA: 'Adopt or Adapt'? Artificial words from a bi/multilingual translator's perspective

9.30-10.00 LEVENTE NAGY: Bi/multilingual perspectives for a successful accomplishment of the Gaelic Language Plan

10.00-10.30 FÜRÉSZ-MAYERNIK MELINDA: Magyarországi pedagógusok tapasztalatai két- és többnyelvű gyerekekkel a közoktatásban: kérdőíves kutatás óvodapedagógusok és tanítók körében

10.30-11.00 RABEB GHANMI: The relationship of metalinguistic awareness with motivation and proficiency in bi- and

multilingual learners of Hungarian as an additional language

11.00-11.30 VINCENT J. VAN HEUVEN / SANDRA FERRARI DISNER / WILBERT HEERINGA: What's in a name? On the phonetics of trademark infringement

11.30-12.30 *Ebédészünet/Lunch break*

VIII. SZEKCIÓ/SESSION 8:

Doktorandusz hallgatók kutatásai

(Többnyelvűségi Nyelvtudományi Doktori Iskola) /

PhD students' research papers

(Multilingualism Doctoral School)

Szekcióvezető/Chair: SZILVIA BÁTYYI

Helyszín/Room:

B épület Konferenciaközpont, Nagyterem (228. terem)

Conference centre (Building B, Room 228)

12.30-13.00 ALISA KASIANOVA: The pragmatic power of complex visual-verbal code systems. A rhetorical-semiotic analysis of online marketing campaigns of Volkswagen and Skoda

13.00-13.30 AHMAD NAJI: Semantic representations of abstract and concrete categories in the mental lexicon of mono- and bilingual Jordanians: A prototype analysis

13.30-14.00 SHEIDA MARZBAN: Reading multimodal texts of different image-text relations

14.00-14.30 *Szünet/Coffee break*

14.30-15.00 ALI CAN YALÇINKAYA: Adaptation rates and loan phonology of Cuman material in Hungarian

15.00-15.30 LILIK ULFIATI / MARJOLIJN VERSPOOR: Genre-Based Models in Academic Writing Course for PhD Students

Absztraktok / Abstracts

Összeállította:
Tóth József Péter

ANDRÁS FERENC
A hitelesség mibenlétéről

Vajon mikor tekintünk hitelesnek egy megállapítást, hírt, cselekvést, személyt? Az előadásom központi tézise szerint a hitelesség egy csapathoz való tartozást fejez ki, közösségvállalást azokkal, akik azonos nézetet vallanak az igazságfeltételek mibenlétéről, valamint az igazságértékek jelöleteként arról, ami van. E tézis két gondolatkört állít fókuszba. Egyrészt szükséges megvizsgálni, mit értünk az alatt „ami van”, azaz annak kérdéskörét, hogy a valóságnak, vagy a róla való gondolkodásnak vannak-e típusai. Másrészt szólok arról, hogy amikor igazságérték iránti igénnyel lépünk fel, akkor a kijelentés jelölétének létét milyen módon lehet biztosítani. Érvelésem szerint a hitelesség fogalmát a hitelesség tulajdonítás kifejezéssel szükséges felcserélni, s ennek hátterében az érték- és normarendszer tulajdonítás megkerülhetetlen folyamata áll. A hitelesség tulajdonítás során ötvözzük a vanról és a kellről vallott tradicionális lételméleti nézeteket.

ARANY ZSUZSANNA
Kelet vagy Nyugat? Ignotus és Ady programadó írásai

Előadásomban a *Nyugat* folyóirat induló lapszámának kultúrpolitikai vonatkozású cikkeivel foglalkozom. Ignotus és Ady egyaránt a magyarság kelet és nyugat metszéspontjában lévő helyzetét elemezve jutott következtetésekre. Ignotus megállapítása szerint „a történelem keletéről nyugatra tart”. Programadó írásában olyan nemzeti önkritikára biztat, ahol az értékeink tudatosítása mellett azzal is szembe kell néznünk, hogy nem mi alakítjuk a világtörténelmet. Ady pedig arról a „magyar átokról” beszél, miszerint a tehetséget a magyarság nem becsüli: a hazai viszonyok között az igazi nagyság elkallódik, s jobbára a pohárhoz menekül. *A magyar pimodán* című esszéiben a költő érinti a zsidó-magyar együttélés kérdését is, míg Ignotus a magyarság és/vagy nemzetköziség problémakörébe fut bele. Mindkét szöveg kulcsfontosságú nemcsak a *Nyugat* történetének és eszmeiségének feltárása szempontjából, hanem jelenünk irodalompolitikai problémáinak megértéséhez is.

RÓBERT ARNOLD-STEIN

Stroop and verbal fluency tests as predictors of school performance in language learning

The verbal fluency (VF) test has been widely used in bilingual research to measure the linguistic performance of bilingual individuals, whereas the Stroop test has been utilized recently at testing bilingual linguistic performance (Rosselli et al. 2002, Wang et al. 2016, etc.) to compare the reaction times between the L1 and L2. Researchers explained their results of recalling words during semantic VF task on account of the cross-linguistic mental block, because of the time loss when scanning the shared parts in the mental lexicon (Libben 2007, Portocarrero Burright and Donovanick 2007). In our empirical research both assessment tools were used to compare bilingual speakers' performance to their monolingual peers at a secondary school in Hungary. We also examined the possible overlap or connectedness of various effects on processing subcomponents that play a determining role in VF and Stroop tasks, such as video game play or watching movies in the target language. Finally, correlational analyses between the Stroop tasks and the VF test in both languages were executed to examine the relationship between the two variables.

AHMAD HIJAZI AWAWDEH

Strategies of Persuasion in Election Slogans

This study tries to provide an in-depth rhetorical analysis of the persuasion strategies as they were used by the candidates in their written election slogans in Irbid. For this purpose, the researcher has examined the 'available means of persuasion' in the candidates' slogans which are based on three kinds of proof: logos, pathos and ethos. The corpus of the data consists of one hundred political slogans that have been collected from the streets of the province of Irbid, and the content has been analyzed by using the Neo-Aristotelian approach. The slogans have been analyzed with a view to identifying the discourse and textual strategies the candidates adopted for addressing the audience and persuading them of the viability of their political slogans. In the course

of investigating the logical reasoning, Toulmin's (1958) model of Data, Warrant, and Claim, later modified by Jonsen and Toulmin (1988), has been used in analyzing the logical arguments. The candidates in their written election slogans have tended to use various strategies of persuasion. These include verses from the Holy Qur'an, Prophet's sayings, figures of speech, fear appeals, proverbs, lexical items, trustworthiness and claiming common ground. These strategies have been classified under the headings: logos, pathos and ethos. The findings show that an understanding, on the part of the candidates, of how to use logic, emotion and credibility that help build up a successful, persuasive, convincing slogan has been observed. This study seems to suggest that the most appropriate way to persuade others about a certain issue is through employing the aforementioned three proofs in unison.

BOGNÁRNÉ KOCSIS JUDIT

A vallás értékközvetítő és személyiségalakító szerepe a nevelésben

A vallásnak számos értelmezése figyelhető meg a szakirodalomban. Jelen előadásban – tágan értelmezve – azt a magatartást, viszonyulást értjük alatta, amely meghatározza az egyén viselkedését. Következésképp, amit vall az ember, úgy viselkedik, illetve ahogy viselkedik, megmutatja, mit vall az ember. A kutatás során az alábbi kérdésekre keressük a választ: Mi a szerepe a vallásnak a nevelésben? Miben nyilvánulhat meg a vallás és a nevelés kapcsolata? A vallás a nevelés milyen szintjein, milyen tevékenységekben realizálódhat? A források vizsgálata rámutatott arra, hogy a vallás az önnevelés, a társas-közöségi szinten és az alkotó tevékenység iránti vágyban érhető tetten. A vallás eredményezhet motiváló, derűs hangulatot, pozitív viszonyulást a nevelésben, ami a nevelő és a növendék pszichikai/mentális/testi egészségére is hatással lehet, a személyiségfejlődést kedvezően befolyásolja. Az iskola, a nevelési közösségek szerepe abban van, hogy erősítse önmagunk értéként való felfogását, a saját felelősségvállalás ösztönzését. A kutatás alapvetően analitikus jellegű és az értelmezés és a szintetizáló elemzés módszerét alkalmazza. A forráselemzéseken keresztül elsősorban a kvalitatív paradigma keretei között maradva, az

interpretatív szemléletmódot követi, azaz, hogy a vallást, a vallási nézőpontot feltárja a mélyebb megértés érdekében. A kutatás aktuális és jelentős, hiszen segíti a vallás, a személyiségformálás, az értékközvetítés iránt érdeklődőket a témakör elmélyülésében. Elmondhatjuk, hogy a nevelésben érintett szereplőket az értékes munka végzése és az önreflektív, konstruktív életvezetés iránti igény jellemzi.

BÚS ÉVA

**Enter Sandman, Iron Man and Spiderman:
dark characters and their figurative meaning
in heavy metal and goth lyrics**

Although song lyrics certainly belong to the major registers of pop culture they still “scarcely feature among the text categories included in any of the general reference corpora of English” (Werner 2018, p. 3). A possible reason behind this blank spot might be that they are not designed to be “consumed” in their own right the way poems are, for example. Unless it is an instrumental piece, a song is composed of lyrics and music, and they are usually enjoyed simultaneously. Similarly to other forms of art, however, there are various genres in music too, and the textual composition of a song is rarely, if ever, separable from the genre of its music. In the present paper I am planning to do a comparative reading of the lyrics of three songs in the specific context of the dark music genres Metallica, Black Sabbath, and The Cure are considered to be representatives of.

NÓRA ESTÉLYI-TALA

‘Adopt or Adapt’?

Artificial words from a bi/multilingual translator’s perspective

Today, in the age of the internet, when one has easy access to movies, articles or other resources in different languages, bi- and multilingualism have become a widespread phenomenon. In the past decades, the revival of sci-fi-based or fantasy movies has been observable, which pose an intriguing challenge for the translator. The artificial languages (e.g. *Lord of the Rings*), imaginary creatures (*Star Wars*), puns, invented words are all characteristics of fantasy literature, and their translation is unusually difficult. The presentation will focus on another popular book and movie series, *Harry Potter*, and examine how Tamás Boldizsár Tóth, the Hungarian translator of the series approached the problem of translating words that form a lexical gap in the target language, be it invented or already existing in English. The Hungarian translator opted for changing many of the names and created new words in the TL text, while other translations (for example the German or the Spanish ones) preserved the original forms. For the taxonomy that forms the basis of the research, mostly Vinay and Darbelnet’s, and Garcés’s classifications are used; furthermore, an additional distinction is made between borrowing with and without applying any alterations in spelling. It will be shown that proper nouns provide a wider platform for the translation operations than that of common nouns. The findings reveal that most kinds of fictitious words provide a wide range of adaptation types for the translator to apply. In the future, this study aims to serve as a basis for an analysis on the auditive and visual perception of such words in subtitles and/or dubbing.

BASHAR FARRAN / VINCENT J. VAN HEUVEN

**Production and perceptual representation
of American English pure vowels by Palestinian Arabic
learners of English as a foreign language**

This study tests the relationship between learners' perceptual representation and production of the eleven American English (AE) monophthongs (excluding schwa /ə/) to unravel interference effects from their L1, i.e., Palestinian Arabic (PA). Forty participants (20 males) identified each of 86 vowels synthesized in /mVf/ nonwords (systematically varying F1, F2, and vowel duration) as one of the vowels of AE. The same participants also produced three tokens of each AE monophthong (two in /hVd/ words, one in an everyday word). Perception and production data could be compared with similar data collected from native AE speakers/listeners (van Heuven et al., 2020; Wang & Van Heuven, 2006).

Our participants' perceptual representation of the AE vowels differed from the native AE norm, and was strongly influenced by the vowel system of PA. Vowel duration proved a much more important characteristic for PA listeners than for AE controls. In the production data, the learners' vowel quality (formants F1, F2) displayed great disparity from the native AE responses as well, with insufficient spectral contrast between adjacent vowels. However, most AE vowel durations were faithfully reproduced, and yielded good stratification between tense/lax counterparts of spectrally overlapping vowel pairs. Vowels in everyday words yielded fewer pronunciation errors than in the (often unfamiliar) /hVd/ words and phrases.

We argue that the structure of the PA vowel system, with its three point vowels /i, a, u/ and a phonemic length contrast (short, long), is the underlying cause of the flawed perceptual representation of the AE vowels, which in turn causes the deviations from the AE norms in our PA participants' speech production.

ZAHIA FLIH / SZILVIA BÁTYI

Language maintenance and language use among Algerians living in the USA and France. A small scale study

With the growth of bi- and multilingualism in the world, linguistic minorities and their language maintenance are receiving an increased attention from researchers in the field of sociolinguistics and language policy. However, few attempts are made by countries to ensure the linguistic rights of these minority communities, especially in countries where traditionally an assimilationist policy have been practiced for centuries, e.g. France and the USA. The purpose of this study was to find out to what extent Algerians in the aforementioned countries maintain their first language (L1) and what is their attitude towards their mother tongue. The Social Personal Background Questionnaire was used to collect data from 8 participants in each country and the results suggest that regardless of the speakers' positive attitude towards their L1, they often use their L2 which could lead to a gradual language shift. This process seems to be more pronounced in France where the 'one country – one language' ideology has been the standard since the 17th century.

FÜRÉSZ-MAYERNIK MELINDA

Magyarországi pedagógusok tapasztalatai két- és többnyelvű gyerekekkel a közoktatásban: kérdőíves kutatás óvodapedagógusok és tanítók körében

Az Európai Unión belüli hatása, hogy Magyarországon is egyre nagyobb számban integrálódnak társadalmunkba a két- és többnyelvű családok, így a többnyelvű gyermekek is idővel a magyar közoktatás egy nyelvű rendszerébe kerülnek. A diákok magyar nyelven kapják az utasításokat a tanároktól, és az oktatási rendszer nincs teljesen felkészülve ezekre a gyerekekre.

A kétnyelvűség és a többnyelvűség széles körben kutatott téma, és a két- és többnyelvű gyermekekkel kapcsolatos kutatások is megtalálhatók (Bialystock, 1991, De Houwer, 1987, 1990, 1995, Grosjean, 1987, MacNamara, 1966, Stavans és Hoffmann, 2015). Magyarorszá-

gon is vannak kutatók, akik ezzel a témával foglalkoznak (pl. Navracsics, 2004, 2007, 2007, 2008, 2010, Bartha, 1999). Magyarországon nem sok kutatás foglalkozik a két- és többnyelvű gyermekek tanárok általi megítélésével.

Magyar óvodapedagógusokat és általános iskolai tanítókat kérdeztem meg a két- és többnyelvű gyermekekről szerzett ismereteikről. A kutatáshoz kérdőíves módszert alkalmaztam, amelyben 32 kérdés szerepel, ebből 25 kérdés nyílt végű volt, így a pedagógusok saját meglátásaira támaszkodtam. A kutatás fő kérdései a két- és többnyelvű gyermekekkel találkozó tanárok aránya, az e gyermekek nyelvi fejlődésével kapcsolatos ismereteik, honnan származnak ezek az ismeretek, valamint a két- és többnyelvű gyermekek tanítási és tanulási folyamatában jelenleg alkalmazott gyakorlati megoldások. Hipotéziseim között szerepel, hogy a magyar óvodapedagógusok és általános iskolai tanítók hiányos ismeretekkel rendelkeznek a két- és többnyelvű gyermekekről és integrációjukról.

Előadásomban szeretném bemutatni a magyarországi pedagógusok körében végzett kérdőíves kutatás eredményeit, amelyek segíthetnek a két- és többnyelvű gyermekek integrációjának támogatásában. Az eredményeket felhasználhatjuk a jövőbeni kutatásokhoz és a képzésfejlesztéshez.

RABEB GHANMI

The relationship of metalinguistic awareness with motivation and proficiency in bi- and multilingual learners of Hungarian as an additional foreign language

Previous research on metalinguistic awareness has revealed its crucial role in successful additional language learning experience. Scholars (e.g., Alderson et al, 1997) were interested in the possible effects of individual difference variables, chief among which are motivation and proficiency, on learners' metalinguistic awareness level. The present study focuses on motivation and proficiency, exploring their relationships with the metalinguistic awareness of multilingual and bilingual learners of Hungarian as an additional foreign language (Ln). It also aims at examining the difference in the level of language motivation

and metalinguistic awareness between multilingual and bilingual learners. Twelve bilingual and multilingual international adult learners of Hungarian as an L_n were administered a linguistic background questionnaire, a motivation/attitude questionnaire, and a metalinguistic awareness test. The results of statistical analyses indicated that there was a positive and significant relationship between learners' level of metalinguistic awareness and motivation. However, no relationship was found between learners' metalinguistic awareness and proficiency. The findings also showed that multilingual learners exhibited a higher level of motivation and metalinguistic awareness than their bilingual peers. Furthermore, significant positive correlations were found between the number of languages spoken by the learners and their metalinguistic awareness and motivation.

HERZOG CSILLA

Az éghajlatváltozás tematika hírértéke a napi sajtóban

Az emberi tevékenységgel összefüggő globális éghajlatváltozás hatásait a személyes életünkben sem tudjuk figyelmen kívül hatni. Minden nap megtapasztaljuk az évszakok, és az időjárás kiszámíthatatlanságát, a hírsatornák árvizekről, erdőtüzekről, időben elhúzódó és mind gyakoribb hőségriadókról, illetve egyéb természeti katasztrófákról számolnak be.

A hírfogyasztási szokásokat vizsgáló kutatások szerint a felnőtt lakosság, és a tizenévesek többsége is kizárólag az online felületekről (híroldalokról és a különböző közösségi csatornákról) tájékozódik.

Jelen előadás arra a kérdésre keresi a választ, hogy a klímaváltozással és annak gazdasági, társadalmi, egészségügyi hatásairól szóló információk rendelkeznek-e hírértékkel, illetve a sajtóban megjelent médiaszövegek alkalmasak-e a meglévő, vonatkozó ismeretek bővítésére.

(A kutatást az NKFIH-471-3/2021 azonosítósú „Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratórium pályázat” támogatja.)

VINCENT J. VAN HEUVEN / SANDRA FERRARI DISNER /
WILBERT HEERINGA
What's in a name?
On the phonetics of trademark infringement

A new brand (e.g., *Americrest*) may attempt to profit from the reputation of a well-established product of the same type (e.g., *Ameriquest*) by semi-copying the trademark ('reputation parasitism'). In ensuing litigation, forensic phoneticians may be called upon to argue that the sound shapes involved are (or are not) similar enough to cause confusion among consumers. So far, such disputes have been settled on intuitive grounds. To provide a more objective method for settling trademark disputes we collected all disputed trademark pairs from court cases in the USA based on sound similarity, which in the court's opinion had been either (i) confusingly similar, or (ii) sufficiently different. We then agreed on optimal IPA transcriptions of the sound shapes involved and computed the degree of phonetic difference between the members of each contested pair in terms of their shared phone bigrams and trigrams, as well as their plain (pLD) and phonetically weighted (wLD) Levenshtein distances (Heeringa & Braun 2003). Optimal separation between the two categories (82.4% correct decisions by Linear Discriminant Analysis) was obtained for a combination of shared bigrams and wLD. We will explain the methods used, and suggest recommendations for use in future legal disputes in the USA.

IMRE NÓRA

**A szülői bevonódás lehetőségei
egy nevelésfejlesztési program fókuszában**

A történelmi-, kulturális hagyományokból eredően a különböző iskolarendszerek más-más módokon aktíválják a család–iskola közötti kapcsolódásban, a szülő–tanár interakcióban meglévő lehetőségeket. Eltérő jelentőséget tulajdonítanak a szülői részvételnek, és ebből eredően változó mértékben és formában támaszkodnak a szülői erőforrásokra (Choi, 2014). Kutatások sora bizonyítja, hogy a szülői részvétel növelése elősegíti a tanulók iskolai elköteleződését, pozitívan befolyá-

solja a tanulási motivációját, iskolai előrehaladását és így közvetetten mérsékeli a korai iskolaelhagyás kockázatát (Hammond et al. 2007; Lyche, 2010; Bemphechat, 2012).

A pedagógiai fejlesztési programot kísérő kutatásunk során egyrészt felmértük a pedagógusok véleményét, nézeteit a szülő-iskola kapcsolatrendszer jellegéről, a szülők bevonásáról, másrészt megkérdeztük a szülőket arról, hogy szeretnék-e intenzívebben részt venni gyermekük iskolai életében. A szülők iskola elköteleződése mellett többek között azokra a kutatási kérdésre kerestünk választ, hogy a pedagógusok hogyan ítélik meg a szülőkkel való együttműködést a bevezetett fejlesztési program vonatkozásában, növelni vagy csökkenteni szeretnék-e a szülők bevonását és milyen nehézségeket tapasztalnak a kapcsolattartás terén.

Az előadás támaszkodik egyrészt – a 2018/19-es tanév során felvett – online pedagógus kérdőíves kutatás (N=641) adataira és a 4. évfolyamos tanulók szüleit érintő kérdőíves felmérésre (N=1806), másrészt a szülői célcsoportra fókuszáló kvalitatív felmérés eredményeire. A fókuszcsoportos interjúk egy szűkebb almintán valósultak meg, melynek során a 48 pilot iskolából 33 intézmény került kiválasztásra.

Eredményeink szerint pedagógusok többsége kedvezőnek ítéli meg a szülőkkel való viszonyát. Tapasztalataik szerint ugyanakkor a szülők egy része kevésbé vonódik be gyermeke iskolai életébe. A pedagógusok a tanuló otthoni támogatásának hiányát és iskolai magatartásának pedagógustól eltérő megítélését nevezték meg a legnagyobb nehézségnek a szülőkkel való kapcsolattartás során. Kiemelhető még, hogy a korai iskolaelhagyás kockázatával erőteljesebben érintett általános iskolák (ESL index 25% felett) pedagógusai az átlagnál nagyobb kihívásként érzékelik az iskola és a szülők kapcsolatának kialakítását, nehezebbnek ítélik a helyi közösséggel való együttműködést és a partneri viszony megteremtését. Úgy vélekednek, hogy növelni kellene a szülők bevonását, mely hosszútávon erősítené a tanulók iskolai elköteleződését, tanulási motivációját.

KALMÁR ZOLTÁN

Oroszország és az éghajlatváltozás: klímapolitika és nemzetbiztonság

Az előadás összefoglalója: A Kreml a 2010-es évek közepétől egyre komolyabban veszi az éghajlatváltozást. Azt a nézetet képviseli, hogy éghajlatváltozást nemcsak az emberi tevékenységek okozzák, hanem globális folyamatok is. Az orosz politikai vezetés kétféle módon reagál az éghajlatváltozás kihívásaira. Egyrészt, az éghajlatváltozás okozta károk mérséklésére, az éghajlatváltozásból eredő jövőbeli kockázatok csökkentésére törekszik; másrészt, igyekszik kihasználni az éghajlatváltozás Oroszország számára kedvező folyamatait. Az előadás három kérdésre fókuszál: Milyen szerepet játszik Oroszország a nemzetközi klímapolitikában? Milyen álláspontot képvisel a Kreml a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban? Befolyásolhatja-e az orosz–kínai viszonyt az éghajlatváltozás?

KAPORNAKY VERONIKA / VÍGH-SZABÓ MELINDA

A zene mint hatékonyságnövelő eszköz az idegennyelv-oktatásban

Az idegennyelv-oktatás elsődleges célja a mindennapi életben használható nyelvtudás átadása. A jó módszertanok kihasználják minden lehetőséget a nyelv gyakorlására; a legjobb nyelvtanítási stratégiák kísérletezők, kreatívak, figyelembe veszik az aktuális beszédstílusokat. A zenével történő idegennyelv-oktatás ezen technikákat tartja szem előtt: mivel a zene fontos szerepet játszik a legtöbb fiatal életében, a megfelelő dal és a hozzá kapcsolódó, IKT-s felületeket is alkalmazó feladatok erősíthetik a tanulói motivációt. A zene számos más pozitív hatása mellett érzelmeket hív elő, koncentrálja a figyelmet, erősíti a csapatdinamikát, kognitív folyamatokat indukál és kommunikációs folyamatokat indít el. Az előadás első része bemutatja a magyarországi nyelvtanítás történetét és jelenlegi helyzetét, az idegennyelv-oktatás elméleti hátterét, az IKT-eszközök nyelvtanításban betöltött szerepét, a zene idegennyelv-oktatásban való alkalmazásának lehetőségeit.

A kutatás egy online kérdőíven alapuló, 339 fős kutatás eredményeire épül. A kérdőívet magyarországi idegennyelv-tanárok töltötték ki az ország 13 megyéjében. A felmérés azt vizsgálta, hogy az általános iskolákban és középiskolákban tanító pedagógusok milyen gyakorisággal és milyen módon alkalmazzák az idegennyelv-oktatásban a zenét. Az előadás összegzi azokat a módszereket, feladattípusokat és internetes forrásokat, amelyek a zenét mint hatékonyság- és motivációnövelő eszközt a nyelvtanításba integrálják.

ALISA KASIANOVA

The pragmatic power of complex visual-verbal code systems. A rhetorical-semiotic analysis of online marketing campaigns of Volkswagen and Skoda

In the twenty-first century, the language of online advertising has changed. Today, companies tend to motivate customers for action rather than only persuade. Moreover, the convergence of visual and verbal elements is an important trend of advertising on the Internet. Therefore, the purpose of this research was to analyze how the convergence of visual and verbal semiotic codes in online advertisements creates the necessary pragmatic effect on the audience. In order to answer the research question, 200 Instagram advertisements of automobile companies Volkswagen and Skoda (100 posts per each) were analyzed. Rhetorical-semiotic analysis was applied to study semiotic codes according to Chandler's (2017) classification and, additionally, to explore the usage of metaphor. Critical discourse analysis allowed studying the extralinguistic context of each post. The number of likes was also measured to evaluate the participation of the audience. The results demonstrate that different elements of an advertising post are interconnected and complement each other. By encoding meanings or, in some cases, tropes (such as metaphor), combinations of semiotic codes attract users' attention and increase their participation. Finally, specific ideologies and values underlined in advertisements, as well as the purposeful combination of verbal and visual elements, tend to encourage customers for response.

KÁLI PÉTER

Skandalkonstruktion – érvényesek-e a feltételezett korlátozások?

Előadásom során egy meglehetősen érdekes és vitatott szerkezettel, az úgynevezett Skandalkonstrukciónnal foglalkozom, különös figyelmet szentelve a szerkezet egyes generatív nyelvészek által feltételezett korlátozásainak. Ezen korlátozások első pillantásra ugyan logikusnak tűnhetnek, létjogosultságuk korpuszpéldák alapján azonban jogosan kérdőjelezhető meg. A korpuszkutatás e téren mindazonáltal nem szolgáltat elegendő információt, így kitérek majd egy másik szükséges vizsgálati módszerre is, ez a kérdőíves felmérés.

KOVÁCS GÁBOR

Alakmásképzés a novellában (Joyce: *Counterparts*)

Kemény Zsigmond a közel 170 évvel ezelőtt megírt *Eszmék a regény és dráma körül* című tanulmányában a részletező eljárások kapcsán mutatott rá arra, hogy a szubjektum feltárásának terén mi is a prózai alkotás koncentrációjának specifikuma: „egész lényünkbe lassanként idegen sajátságok mennek át, hogy a jellem organikus részeivé váljanak”. Az a feltűnő figyelem, amellyel (a regénynyelvvel karöltve) a novella létünk jelentéktelen semmiségeit illeti, a tárgyleírások során olyan irodalmi eljárássá formálódik, amely az embert igencsak egyedi oldaláról ismerteti fel. A szubjektum kinnlevőségének és külpontosítási viszonyainak felnagyításáról van ezesetben szó. Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy az *alakmás* fogalmát középpontba állítva tisztázzam azokat a prózanyelvi folyamatokat, amelyek során a történetelbeszélés (narráció) és a tárgyleírás (deskripció) műveletei kereszteződnek a szereplői figurák megalkotásában. A szubjektumtörténet és a tárgy történet megalkotó írásfolyamatok összefonódása (az ún. narratív paralelizmus) egy olyan jelentésbeli megfeleltetésben kulminálódik, amelynek eredményeként a tárgy a szereplő alakmásával, a tárgy történet pedig a szubjektumtörténet metaforikus értelmezésévé lesz. A diszkurzív poétikai fogalmak megalkotása és tisztázása mellett

Joyce *Counterparts* című novellájának tüzetes elemzésével tárom fel a prózai többértelműség létrehozásának egyedi vonásait.

KOVÁCS GÁBORJÁN

A középkori ír irodalom és a keltománia

Az ír kultúrtörténet egyik legnagyobb talánya, miért írták le a keresztény szerzetesek olyan nagy számban az írek pogánynak tartott szövegeit. Hogyan működtek ebben együtt (az elvileg számukra el nem fogadható, pogánynak tartott szöveges hagyomány ápolóival) a *filikkel*? Hogyan őrzik a *filik* a szájhagyomány szövegeit, és hogyan lehet ezeket megörökíteni írásban? Ezekből az írott változatokból milyen képet kaphatunk a korabeli orális kultúráról?

Míg a 19. század kutatói a kódexirodalom újra felfedezésének örömeivel, majd a 20. század kutatói (az ír identitás ősi gyökereinek keresésébe bonyolódva kötelességszerűen) frappáns megoldásokat találnak a homályos helyzet megmagyarázására, addig a huszonegyedik század elejére a fenti kérdésekre adott válaszok egyre bizonytalanabbnak látszanak. A lejegyzett szövegek új szempontú vizsgálatai alapján egyre inkább úgy tűnik, hogy a szerzetesek latin és görög kultúrán nevelődött irodalmi kreativitásának legalább akkora szerepe volt az archaikus ír hagyományból eredőnek vélt szövegek megszületésében, mint a szóbeli hagyományt ápoló *filiknek*. Bár az ír nyelvű írásbeliség korán, már a hatodik században megjelent a latin (és részben görög) írásbeliség mellett, ez ugyanúgy a szerzetesi közösségek terméke volt, mint a másikké. Az ezerkilencszázhetvenes-nyolcvanas évek óta a kutatás talán legizgatóbb kérdése, hogy mennyiben és milyen tekintetben ősi az ősi kelta múlt.

KERESA KUMERA CHALI

The historical development of language policy in the Ethiopian education system

The paper focuses on the historical development of language policy in the Ethiopian education system from the reign of Emperor Minilik II (1889–1909) until nowadays. The historical study of language policy in education is based on written documents from different sources (i. e. dissertations, journals, and education and training policy documents). Ethiopia, as a multilingual and multicultural country has faced the critical problem of developing and implementing language policy in education. The various governments that ruled Ethiopia since the reign of Minilik II followed various language polities in education that suit their political orientation. The language politics of Minilek II, Haile Sellasie I, and the Derg regime were similar on the ground level: they all implemented a policy of using one language. The current government, however, is quite different in its approach and implementation regarding the question. After the new constitution was introduced in 1994, Ethiopia has been divided into eleven regions along ethno-linguistic borders. Although the constitution gave every nation the right to develop its language and its own culture, only Amharic, Tigrigna, Somali, and Afaan Oromo became major regional languages.

LADÁNYI ISTVÁN

Kalapács és szakmaiság.

A kritika műfaja az *Új Symposion* folyóiratban

Az újvidéki *Új Symposion* folyóirat számos átalakuláson és a szerkesztési gyakorlatokat is érintő változáson ment keresztül 1965-ös indulásától (pontosabban a lapalapító nemzedéket 1961-ben elindító Symposion hetilapmelléklet első számaitól) a folyóirat 1992-es végleges megszűnéséig. A kritika műfaj státusa, a változó funkciók és beszédmódok jól leképezik ezeket a változásokat. A lapindító nemzedék legfontosabb identitásmeghatározó és -alakító műfajai az esszé és a kritika voltak. Míg az esszé az új, provokáló és a dialógusokban, vitákban tovább érlelhető gondolatok szabad, kísérletező műfajaként

funkcionált, addig a kritika egy előzetesen megszerzett szakmai tudás és/vagy kialakult ízlés pozíciójából reagál konkrét művekre, bírál, értelmez, pozíciónál az alakuló kánonban. Ez a műfaj a symposionisták kezében válik a vajdasági magyar kultúrában rangos, módszeresen művelt és a nemzedék tagjai által az önreflexió tárgyává is tett, kutatott műfajjává, amely a nemzedéki identitásformálásnak és a kritikusi megalkotói identitások alakításának is eszköze lesz. Az előadás és az ennek nyomán íródó tanulmány a folyóirat kritikai gyakorlatát tekinti át, az irodalomtörténeti feldolgozáson túl egy alkotói közösség formálódásának jellemzőit is kutatva.

CLAUDIA MOLNÁR

Lack of willingness to communicate and why communicative language teaching may be answer

If we consider Willingness to Communicate (WTC) as “a readiness to enter into discourse at a particular time with a specific person or persons, using a L2” (MacIntyre, Dörnyei, Clément & Noels, 1998: 547), or any foreign language, then why is it that so many language learners still lack the confidence to speak up and speak out? It is often considered to be the outdated and unrealistic expectation of native like fluency. However, in today’s 21st century language learning world, where foreign language learning (FLL) is high on both educational and employment agendas, not to mention English’s place as the lingua franca, communicative competence must take precedence over ‘native like’ accuracy.

This paper presents a range of theories behind the lack of WTC and discusses why Communicative Language Teaching (CLT) is considered to be way forward and explores the importance of implementing (CLT) techniques into language classrooms at all levels of education and creating learning environments for authentic, real-life language use. While the points are discussed within the Hungarian English language teaching (ELT) context, they are also applicable to any other ELT context native or non- native alike.

LEVENTE NAGY

**Bi/multilingual perspectives for
a successful accomplishment of the Gaelic Language Plan**

The notion of typical language development has far too long been predicated on monolingual development. It is estimated that approximately more than half of the world's population speaks more than one language (Grosjean, 2010). Therefore, multilingualism can be considered the norm worldwide. Thus, the monolingual view to language development is inadequate to describe language acquisition from a global perspective. In addition, the viewpoint that multilingual language development mirrors monolingual language when only one of the child's languages is considered is also a misguided assertion (Brice and Brice, 2009; Grosjean, 1989). Multilingual or Multilanguage acquisition differs from monolingual development (Brice and Brice, 2009).

The concepts of language proficiency and language dominance are notions that seem to imply that one should consider each language separately instead of a combined construct. Therefore, proficiency should be investigated in terms of communicative competence (Canale and Swain, 1980) and proficiency utilizing a combined approach as is seen in vocabulary studies where total vocabulary and total conceptual vocabulary measures are obtained (Pearson and Pearson, 2004).

Building on the tackled literature, this paper aims to provide working examples for the prevalent methods in bilingual and multilingual language acquisition and retainment, including an overview of the Gaelic Language Plan's contemporary goals and effects on multilingual language production.

AHMAD NAJI

Semantic representations of abstract and concrete categories in the mental lexicon of mono- and bilingual Jordanians: A prototype analysis

This study aimed at finding out whether monolingual Jordanians living in Jordan and bi- and multilingual Jordanians living abroad in western societies differ as to what they see most prototypical in eighteen concrete and abstract categories. The stimuli were selected from the answers of monolingual Arabic speakers. The main question of the study was to what extent cultural and linguistic settings have an effect on the prototypicality rating. The results show significant similarities between the two groups and none of the extralinguistic variables (country of residence, age, gender) had an effect on the rating. These similarities between Jordanians in Jordan and abroad can be explained by their attachment to the Arabic Language, identity and culture, which was stressed more by the abstract categories ratings. However, there were individual differences, which were greater than the group differences.

PARAPATICS ANDREA

**Magyar nyelvjárási mentalitás a XXI. században:
múlt és jövő**

Az „Új magyar nyelvjárási atlasz” koncepciójához közel 2000 adatközlővel készült dialektológiai interjú a magyar nyelvterületen, és az eredeti terv szerint az alanyok legalább felével szociolingvisztikai interjújuk is. Utóbbi a beszélők metanyelvi tudatát, saját és mások nyelvhasználatával kapcsolatos attitűdjeit mérte fel. A többezer órányi felvétel számos fontos, ám eddig feltáratlan eredményt rejthet magában. A jelen előadás egy hároméves projekt első ütemének beszámolójaként a Nyugat-Magyarországon rögzített szociolingvisztikai interjújuk eredményeiről számol be, ami 24 kutatóponton 207 adatközlővel készült felvétel feldolgozását és elemzését jelenti. Az előadás annak a kérdésnek a vizsgálatát állítja középpontba, hogy az adatközlők tudatában vannak-e saját nyelvhasználatuk regionális sajátosságainak, és

miként értékelik az ezektől eltérő nyelvjárási jegyeket másokéban. A kezdeti hipotézis ugyanis az volt, hogy utóbbiakat negatívan értékelik, ez azonban cáfolódni látszik: a részeredmények szerint jóval elfogadóbban, a kérdés szubjektív jellegének a tudatában nyilvánulnak meg mások nyelvjárási beszédmódjáról. A regionalitás megbecsülése a jelenleg hatályos közoktatási tartalmi-szabályozó dokumentumokban is nagy hangsúlyt kap, általában mégsem realizálódik. A pozitív attitűddel bíró adatközlők döntő többsége szintén nem az iskolában sajátította el a dialektusok iránti érzékenységet, toleranciát. Ha nagy mintán is bebizonyosodik, hogy ez belső többnyelvűségükből fakad, és éppen az iskola, illetve annak hatása neveli ki belőlük (is), akkor ez oktatáspolitikai és nyelvstratégiai döntésekre is hatással lehet.

POÓR ZOLTÁN

Konstruktivista törekvések a pedagógus pályára való felkészítés és a hivatás-specifikus kompetenciák továbbfejlesztése során

A kortárs neveléstudományban fokozottan vannak jelen olyan szemléletek, amelyek a személyiség-központúságot, a tanulásra, azaz fejlődésre kész egyén önképének, céljainak, szükségleteinek figyelembevételét helyezik középpontba.

Ha az utóbbi több mint másfél évtized európai fejlesztési projektjeinek eredményeképpen, a köznevelésben egyre jobban teret nyernek a korábban kizárólag az alternatív és reformpedagógiákra jellemző filozófiákból eredő megközelítések, módszerek és eljárások, akkor nem eretnek az a törekvés, hogy a pedagógusjelöltek felkészítésében és a már pályán lévők további tanulmányainak keretében megvalósuló kurzusok során is legyen szerepe a humanisztikus, együttműködésen alapuló, reflektív és konstruktív elemeket tartalmazó folyamatoknak.

Az előadó másfél évtizedes gyakorló pedagógusi és két és fél évtizedes egyetemi oktatói tapasztalatait összegezve veszi számba azokat a tartalmakat és képzés-metodikai eljárásokat, amelyek a gyógypedagógusok, szociálpedagógusok, tanítók, közismereti, mérnök- és zene-tanárok felkészítése és kompetenciáinak továbbfejlesztése során bizonyultak hatékonynak.

A hallgatóság betekintést nyer majd az eklektikus előadási mód-szerekbe, a cselekedtető (azaz műhelyfoglalkozási elemeket tartalmazó) szemináriumok folyamatába, a mentori és intézményvezetői felkészítés során megvalósult gyakorlatokba.

A pragmatizmussal áthatott előadás keretében minden bemutatott képzés- és továbbképzés-metodikai tapasztalatot elméleti háttérrel is igyekszik alátámasztani a szerző.

MARZBAN SHEIDA

Reading multimodal texts of different image-text relations

With the emergence of technology and pervasiveness of the internet and social media, multimodal texts form an increasing significant part of our everyday life. Living in the current multimodal world calls the urge for the researchers to study the complex relationship between two or more modes in meaning making. To respond to this urge, the present research is an attempt to investigate how multimodal texts of different image-text relations create meaning and how they are read. 70 Hungarian participants with A2-B1 English language proficiency attend the research to read and respond to the comprehension questions of 16 multimodal texts which carry different visual-verbal relationships (Martinec & Salway, 2005). Each multimodal text includes a comprehension question with two answers which represent the visual and verbal information in the text.

The results indicate that visual and verbal discourse carry different affordances in texts with different image-text relationships in order to produce cohesive and coherent multimodal texts. Different visual and verbal affordances also encourage participants to read the texts differently and rely on different modes to respond to the text. The present research may form a backbone for researchers to analyze available multimodal materials in educational settings.

SOMOGYVÁRI LAJOS

**A kollektivizálás második hulláma amerikai tükörben
(1957–1962)**

Az előadás arra tesz kísérletet, hogy a nyugati (amerikai) percepció és értelmezés forrásainak, jellemző tartalmi elemeinek és diskurzusalakító témáinak feltárásával (döntő részben a budapesti USA nagykövetség általam elérhető iratanyagára támaszkodva), bemutassa, mit tudtak a kollektivizálás befejezéséről az USA Külügyminisztériumban és ezeket hogyan értelmezték. Az időhatárokat a korpusz szabja meg, mely a kollektivizálás második hullámának folyamatát követi végig, hiszen az első jelentés 1957. szeptember 10-re datálódik, az utolsó pedig 1962. április 3-án íródott, a kezdő és záró időpont előtti és utáni hónapokban nem is találhatók hasonló iratok. A korszak politikatörténetéhez fontos adalékokat szolgáltatnak a források, parasztlázadások rémhíreivel, az ellenállás formáival, vagy akár egy minta-termelőszövetkezetben tett kirakatbemutató leírásával. A rendszer által sugallt képzetek és az anti-kommunista információszerzés keveredése változatos műfajokban érhető tetten: informális beszélgetések, útibeszámoló, várható terméseredmények prognózisai éppúgy megtalálhatók az elemzés alapanyagául szolgáló feljegyzések között, mint cikkekhez fűzött kommentárok vagy olvasói levelek ismertetése. Mindez új perspektívából mutathatja be az ismert köztörténeti jelenségeket, egyben olyan módszertani problémákra is felhívja a figyelmet, mint a gazdasági-kulturális jelenségek lefordításának problémája, a vasfüggöny mögötti országból az Egyesült Államok felé irányuló folyamatban.

SZÁVAI DOROTTYA

A Pilinszky-líra minoritás poétikái

Előadásomban a Pilinszky-líra kontextusában szeretnék beszélni a poétikai minoritás/izoláció kérdéséről és változatairól, részben a belső emigráció, az elhallgat(tat)ás kontextusában. A fentieken túl kitérnék arra a problémára is, hogy miért nem írt Pilinszky elégiát, pontosabban miért csak a korai költészetében találjuk meg ezt az ősi műformát a maga tiszta formájában. Hogy miért van kisebbségben lírai életművé-

ben ez a műfaj, mely a 20. század modern és kortárs költészetében nagy megújuláson ment keresztül. Még pontosabban: hogy mindennek ellenére hogyan érhetjük tetten – a Harmadnapon kötettől kezdődően – e lírai életműben is az elégia kortárs változatait: a self-elégia és az antielégia példáit.

TÁBORI FERENC

A történelmi pártok helyzete és szerepe az 1988-90-es rendszerváltás során

Történelmi pártok alatt azokat a pártok értjük, amelyek 1949. előtt alakultak és működtek. Részesei voltak a két világháború közötti belpolitikai életnek és/vagy az 1944–49 között működő többpártrendszer szereplői voltak, majd a kommunista hatalomátvételt és a totalitárius diktatúra bevezetését követően a tevékenységüket ellehetetlenítették. Újraalakulásukra csak 1988–89-ben nyílt lehetőség. Ezek a pártok 1988-1990-es rendszerváltás különleges aktorai voltak, amelyek magukon hordozták a korábbi időszakok lenyomatát, és több akkori társadalmi feszültséget is. Az előadás arra keresi a választ, hogy ezek a pártok ténylegesen milyen szerepet tölthettek be 1990. óta a magyar belpolitikai életben. A korábbi működésük jelentett-e versenyelőnyt ezeknek a pártoknak az 1990-es választásokon, mennyire tudtak a megváltozott történelmi körülményekhez alkalmazkodni, illetve hosszútávon mennyire voltak képesek a magyar többpártrendszer releváns szereplői maradni.

TÓTH BENEDEK

**Nem-dolgok és technikai képek:
Vilém Flusser kommunikáció- és médiaelméletének
körvonalai és alapfogalmai**

Előadásom Vilém Flusser kommunikáció- és médiaelméletének vázlatos áttekintésére vállalkozik. Az 1991-ben elhunyt szerző egyre inkább reneszánszát éli úgy a kortárs német, mint angol nyelvű szakirodalomban (talán elég e helyt utalnom a tényre, miszerint munkásságának feldolgozása-bemutatása céljából önálló tudományos folyóirat működik *Flusser Studies* címen).

Flusser átfogó, általa *kommunikológiának* nevezett elméleti kerete alapvetően fenomenológiai alapokon rekonstruálja a kommunikáció- és médiaelmélet alapfogalmait. Előadásom ezen keret, pontosabban a kommunikáció és médium flusseri felfogásának ismertetése után olyan fogalmakra tér ki, mint a *technikai kép*, az *apparátus*, illetve a *nem-dolog* (Unding), mely terminusok meggyőződésem szerint meglehetősen közel vezetnek a kortárs digitális médiakultúra logikájának megértéséhez.

JÓZSEF PÉTER TÓTH

Bedeutungstheorien. Ja, aber welche?

Im Verlauf der Wissenschaftsgeschichte war gerade der Bedeutungsbegriff immer wieder Gegenstand heftiger Kontroversen. So nimmt es sich nicht wunder, dass sich im Laufe der Geschichte der Beschäftigung mit Sprache und sprachlicher Kommunikation eine unübersehbare Fülle von Bedeutungsbestimmungen herausgebildet hat und weiterhin herausbildet. Es kann nicht die Aufgabe dieses Beitrags sein, auch nur annähernd alle Bedeutungskonzeptionen erfassen zu wollen. Der Beitrag setzt sich zum Ziel, einige Bedeutungstheorien in Bezug auf ihre Stärken und Schwächen darzulegen.

ALI CAN YALÇINKAYA

Adaptation rates and loan phonology of Cuman material in Hungarian

The study presents the phonetic adaptations of Cuman – an extinct Kipchak language – loanwords in Hungarian by measuring the phonetic distance with the Levenshtein distance formula. A more sensitive edit distance algorithm is proposed with a reduced operation cost for less distant assimilations, such as assimilations in the length of vowels or single feature changes of phonemes (velarization, palatalization, aspiration, etc.). The adaptation rate is quantified overall and also for each word pair. In addition to this, some certain patterns in terms of regular adaptations, such as the requirement of a heavy syllable, nasal velarization, assimilation of the close-back unrounded vowel, /u/ which is missing from the Hungarian native sound system are revealed. It is intended with this study to contribute to the trend of adopting the automation methods of measuring linguistic distance in loan phonology. The advantages and disadvantages of the application of the Levenshtein distance formula in loan phonology and its automation versus human perception are brought out and discussed shortly.

LILIK ULFIATI / MARJOLIJN VERSPOOR

Genre-Based Models in Academic Writing Course for PhD Students

Based on a previous needs analysis among fourth year students, a Genre-Based Model course was designed for first-year Ph. D students at a doctoral school in Hungary. Before the course started, students completed questionnaires and they were interviewed after the course to explore to what extent a genre-based approach had helped them in their academic writing.

The course followed Martin (1999), who states that genre writing can be developed through a number of phases: a) modeling, b) deconstruction, and c) language understanding. During the course, three model texts (one self-selected) were analyzed in great detail on all academic aspects, but especially on how an argument is developed by

means of organization, citation, and academic language. Then students were asked to summarize the articles in their own words. During the course, students were taking other content courses for which they had to write research reports. At the end of the course, they handed in an assignment of their choice, which was given feedback in terms of all aspects discussed in class.

KENDE LŐRINC VARGA

**„Streetfighting man“. Stimmen des Protests in der Lyrik
Richard Wagners**

Die weltpolitischen Spannungen der 1960er Jahre eskalierten sich am Ende des Jahrzehntes, vor allem in Form der vielfältigen '68er Bewegungen weltweit: u. a. Studentenproteste im Osten (z.B. in Belgrad) und im Westen (in Berlin oder Paris), innenpolitische Veränderungen in der Tschechoslowakei mit Dubceks Vorstellungen, Ermordung von Robert F. Kennedy und Martin Luther King. Die Stimmen der westlichen „Freiheitskämpfer“ und Pop-Ikonen, wie Mick Jagger und The Rolling Stones oder John Lennon, fanden auch in Rumänien Widerhall, emblematische Lieder wie *Streetfighting man* und *I can get no satisfaction* gelangen auch zu den Menschen hinter der Eisernen Mauer. Das Protestieren und die Pop-Musik verstärkten und unterstützten einander. Diese Stimmen nutzten also etliche rumäniendeutsche Lyriker ebenfalls aus, wie unter anderen Richard Wagner, als er den Einfluss der Musik und auf indirekte Weise die Protest-Technik der 68er-Bewegungen in vielen seinen Gedichten thematisierte, wobei er auch mit den traditionellen sprachlichen und thematischen Elementen der vorangehenden Autorengenerationen brach.

LÁSZLÓ V. SZABÓ

Interkulturelle Kompetenz und Literaturvermittlung

Der Beitrag wird der Frage nachgehen, wie interkulturelle Kompetenz im Prozess der Literaturvermittlung gefördert werden kann. Nach der Darlegung einiger relevanter Aspekte der interkulturellen Kompetenz aufgrund bisheriger Forschung, werden mögliche Wege einer interkulturell basierten Literaturvermittlung bzw. konkrete literarische Beispiele präsentiert, die die Förderung der interkulturellen Kompetenz in Literaturseminaren illustrieren sollen.

VÁRSZEGI TIBOR

A béke pecsétje. Az elveszett evidencia megtalálása II. – ikonográfiai és ikonológiai feltárás –

A „Lehel-kürtként” ismert Szent Koronánál is régebbi nemzeti ereklyénk faragványainak ikonográfiai megközelítését eddig kevés szerző választotta témájául a kürt történeti feltáráshoz képest. Azt a kérdést pedig, hogy a kürtre faragott képek olvashatók-e egységes és koherens „szöveggént”, még egyetlen szerző sem tette fel. Márpedig a kürt két tengelye megfelelő rendet képez ahhoz, hogy feltáruljon a faragványok olvashatósága. Feltűnő ugyanis, hogy a kürt egészen emberi és állati alakokat (a magyar mitológia alakjait) látunk, csupán egyetlen vonalon nem, ahol szimbólumokat vehetünk észre. Ez utóbbi az egyik tengelye a kürtnek, amelyet főtengelyként is nevezhetünk nem csak azért, mert ezen a tengelyen található a kürt két felfüggesztési pontja, hanem éppen azért is, mert az ezen a tengelyen található faragványok merőben más természetűek, mint az össze többi. A főtengely szimbólumai más olvasási módot igényelnek, mint az a „kép-szöveg”, amely rajta kívül helyezkedik el, és, amelynek rendező elvét a főtengellyel szemben található tengely képezi. A főtengelyen általam „béke pecsétjének” nevezett szimbólumegyüttes ikonográfiai és ikonológiai feltárása teszi teljessé a szemben levő tengely köré faragott koherens történetet, amely 4 közismert kód alkalmazásával tárulhat fel.

ANIKÓ ZSIGMOND

**Der Balaton als Erinnerungsraum
in der deutschsprachigen Gegenwartsprosa**

Literarische Texte sind auf unterschiedliche Art und Weise mit kulturellen Phänomenen der Erinnerung und Identität verknüpft, daher können sie individuelle und gesellschaftliche Deutungsprozesse in ihren ästhetischen Dimensionen mitreflektieren. Geografische Räume können nicht nur als Abrufreiz für individuelle Erinnerungen fungieren, sondern auch an historische Epochen oder Ereignisse, die im kollektiven Gedächtnis gespeichert sind, erinnern.

Ziel vorliegenden Beitrages ist es, einerseits die Wahrnehmung des Raumes Balaton als geografischen Naturraum zu schildern, andererseits den Balaton als geopolitischen Kulturraum aufzufassen und auf Grund von Erzählwerken der deutschsprachigen Gegenwartsprosa, wie von Siegfried Lenz, Ingo Schulze und György Dalos hinzuweisen, welchen Anteil der Balaton an der Inszenierung von Erinnerungs- und Identitätskonzepten in Bezug auf die deutsche Geschichte der jüngsten Vergangenheit einnimmt.